

במדינה

העם

כל המדינה קרקס

שמעון פרס מתחרה

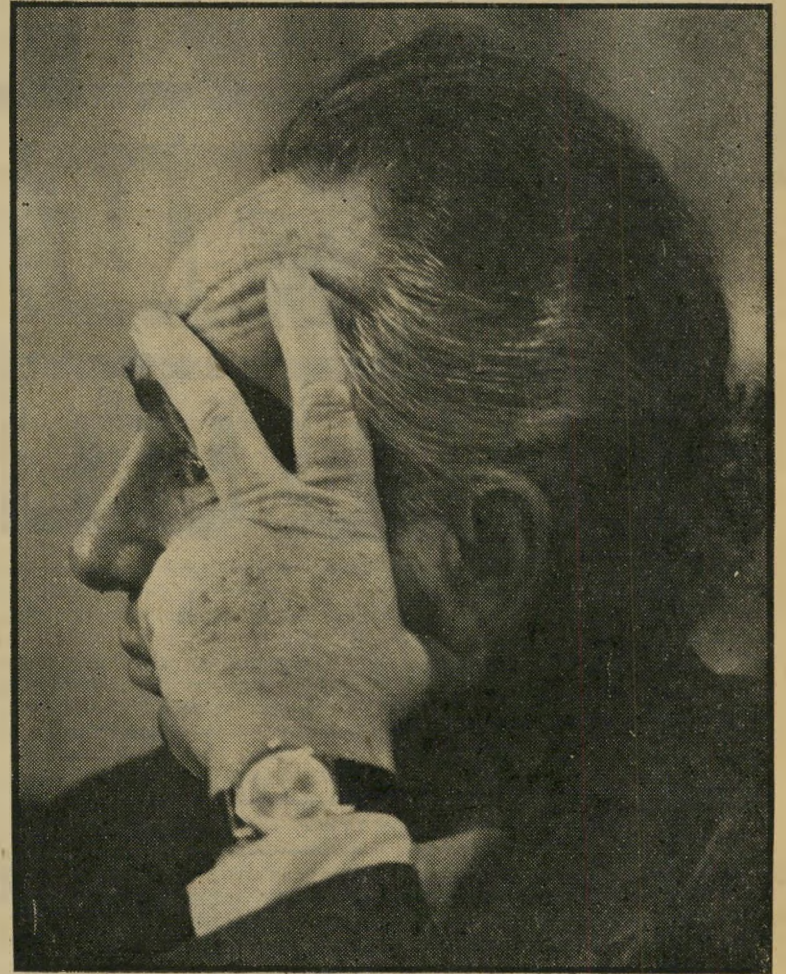
בישראל ישעיהו

על תפקיד השחקן הטוב ביותר

בין העסקנים

ההתמודדות בין שמעון פרס ליצחק רבין על המועמדות לראשות הממשלה מגיעה כבר לגדר פארסה. השבוע עבר פרס את כל השיאים בתחום זה.

כל הארץ התפוצצה מצחוק למראה כתבת הטלוויזיה בה הכתב אורי גולד-שטיין, בה רואיין יו"ר הכנסת ישראל ישעיהו, שהפך לשחקן בסרטו של מנחם גולן על מבצע אנטבה. הצופים לא יכלו להאמין למשמע אונניהם כשישעיהו סיפר כי מילא את הוראותיו של האיש שביקש ממנו לשחק. כששאל מי האיש לא ידע ישעיהו אפילו לנקוב בשמו. שריהתחברוהו גד יעקובי, שהתנדב אף הוא לשחק את עצמו בסרט, נרתע מהלעג הציבורי וביקש מגולן להוציא אותו מהעניין.

שחקן פרס

„לא לקפח את מישרד הביטחון“

קופת חולים את מחצית מגיותהו ביעל. תמורת 258 אלף לירות, ועוד הלוותה ל- יעל 75 אלף לירות. במאוס 1976 כבר היו לקופת חולים ולמחשבים הסתדרותיים בידח 62% ביעל. חברת יעל לא היתה ריווחית במיוחד, אולם בכל עיסקות המ גיות הללו הרויחה מישוה קומיסיונים. המישטרה הודעת כי העיסקות הלא-ברור רות הללו היו אמדע על העברת שוחד ל- ידליו, ועל כך מסר עדות אברהם זמיר.

זמיר עצמו אינו טלית שכולה תכלת. מצויית עדויות רבות האומרות שניהל את החברה בפרוטקציה, איכלסה בבני משפחה והפכה לחברה כושלת.

כבר לפני שנה החליטה חברת העובדים למעשה על העברת החברה לקונצון תי עוש הסתדרותי, תוך סילוקי של זמיר. משום-מה שיכנע זמיר את מזכיר ההסי תדרות, ירוחם משל, לאשר לו דחיה של העברת החברה לתיעוש, זמיר יצא לחו"ל, לצרכי השתלמות כביכול. מייד כשהו פרצה סערת ידליו, ובמים אלה הפכה החברה לכלי שאין בו הפץ.

יגאל רביב

מנחם גולן בתל-אביב ולמחות על כך ש- חלקו של שריהבטחון בסרט קופח. העם בישראל עוד יחשוב, הם והחליטה, שרק לרבין מגיעה התהילה על מבצע אנטבה. הוא דרש כי השר יצולם ויהי מה, בדיוק כמו ראשיהמשלה יצחק רבין, בלי הפי ליות.

גולן הסכים. בשבוע שעבר אחרי שהסתיי כל שאר צילומי הסרט התקיימו הצי לומים בלישכתו של שריהבטחון.

אולם למרות שרבים סבורים כי פרס הוא השחקן הטוב ביותר בממשלה, הבמאי לא היה מרוצה מהתוצאות ופרס נאלץ לחזור שוב וישב על פעולותיו עד שהושגה התוצאה משיבעת הרצון.

כמה מאנשי הצוות לא יכלו להתאפק. הם לא האמינו למראה עיניהם; שרי הבטחון של מדינת-ישראל המתכונן להתר מודד על תפקיד ראשיהמשלה עושה מעצמו צחוק. הם יצאו לפרודודור ורק שם פרצו בצחוק.

האמת ההיסטורית. ואז הגיע הרגע בו התבקש השחקן המקצועי, יהורם גאון, הגמלם את דמותו של סגן-אלוף יוני נתני- ייהו בסרט, להיכנס אל השר ולהביא לו ניירות לאישור. יהורם התכונן נפשית ל- תפקיד חייו: צילום משותף עם שרי הבטחון האמיתי והאוסטי. אולם כאן התערב נפתלי לביא. האמת ההיסטורית היתה חשובה לו. הוא טען כי יוני מעולם לא הביא שום ניירות אל שריהבטחון. היה זה הוא, בכבודו ובעצמו, שהביא את ה- ניירות לחתימה לפרס.

„יש להגדיל את חלקו של משרד הביטחון, לא ייתכן שאנחנו נקופח“ טען הדובר. יהורם הנדהם הסכים לוותר על „השוט“ לטובתו של לביא שנכנס גם הוא, יחד עם פרס, להיסטוריה המצולמת של מיבצע אנטבה.

מאז פרסום הכתבה הטלוויזיונית בנושא אפופים צילומי האנשים החשובים בסרטו של גולן בסודיות. גולן חושש כי פרסום יגרום לשרים להתחרט על שהסכימו ל- הופיע כשחקנים בסרט מסחרי ולשחק את עצמם, כפי שקרה לגד יעקובי.

אבל אצל פרס אין סיכוי שזה יקרה. שריהבטחון דוגל באימרה האמריקאית ה- ידועה: „לא חשוב מה כותבים עליך בעתון, העיקר שכותבים את שמך נכון“ ובנוסף פרס: „לא חשוב איך אני נראה ומה אני אומר, העיקר שכמה שיותר אנשים רואים אותי ויודעים מי אני.“

הממשלה

סמור מקוצר לשרים

המהומות במצריים

הן כתובת של

אש על הקיר

ממשלת ישראל התכנסה כדי לשמוע דיווח מדיני מפי שריהחוק. הנושא: המהר מות במצריים.

שריהחוק העמיק חקר, חדר לעובי הקיר רה ומסר את מסקנותיו השקולות לשרים הקשובים: יתכן שזה טוב, אבל יתכן גם שזה רע. ולפי גירסה אחרת: יתכן שזה רע, אבל יתכן גם, לעומת זאת, שזה טוב. יתכן כי המצב הכלכלי הרעוע במצריים יכריח את הנשיא אנואר אל-סאדאת להת- רכז בענייני פנים. אבל יתכן גם שביגלל המצב הכלכלי הרעוע יפתח הנשיא סא- דאת בהרפתקות צבאיות.

אף שר אחד מן הנוכחים לא פרץ ב- צחוק, לשמע המסקנות המלומדות של שרי החוק, שכל כתלבב ממדרגה עשירית בעי- תון-ירב יכול היה להגיע אליהן בכוחות עצמו. הרדיו והטלוויזיה שידרו אותן ב- מלוא הרצינות, בדיווח על ישיבתה השברי עית של ממשלת ישראל.

פרשן לאומי עדין. המחזה כולו היה רק אישור נוסף לכך ששריהחוק הפך מעין פרשן לאומי עליון, תחת לנהל מדיניות, ושממשלת-ישראל הפכה מעין סמינר לאר- מי, בדרגה של שנה ראשונה באוניברסיטה. אבל הנושא היה רציני — אולי רציני מדי מכדי להשאירו בידי מישרד-החוק.

מזה חודשים רבים הזהירו ידידי יש- ראל, הבקיאים במצב במצריים, מפני התי- פוצצות קרובה בדרך היאר. נאמר כי מצבו של סאדאת הולך ונחלש. הסיבות: בעיקבות מילחמת יום-הכיפורים התי- עוררו במצריים תיקוות מוגזמות מאד. הנשיא והציבור האמינו כי עתה יורמו המיליארדים לארצם, שמשקיעיהון ביני-

לאומיים יעמדו בתור כדי להשקיע בה את כספיהם. שורה של ערים פורחות חדשות תקום לאורך התעלה הפתוחה. תיקוות אלה התבדו במהרה.

מדי שנה גדלה האוכלוסייה המצ- רית במיליון ורבע נפשות נוספות. שאין אפשרות לכלכלן.

קאהיר הפכה „כלכותה של המיורח התיכון“. העיר חדלה מלתפקד, שרותיה מתפרקים. היא נתקת תחת עומס של מיליוני תושבים חדשים. הנוהרים אליה מן הכפרים מוכייהעוני.

כדי להמריץ השקעות זרות ולרכוש את לב המצעד העליון המצרי, נש סאדאת את הסוציאליזם (החלקי) של גמאל עבד- אל-נאצר וחזר למישטר קפיטליסטי מערבי. הדבר לא הביא מרפא לכלכלה, אך הגביר את המרירות בקרב ההמונים. הוראים ב- עיניהם קומץ של מתעשרים המשופעים בכל טוב, בעוד העם רעב.

תקציב-הביטחון הענקי, הדומה לזה של ישראל, מונע פיתרון לבעיות האלה. הצבא, שהוא המישענת העיקרית של סאדאת, לא קיבל את הנשק האמריקאי שהובטח לו על-ידי הנרי קסינג'ר, ובקרב הקצונה הולכת וגוברת ההתמרמרות על סאדאת, על כי אינו דואג לצרכי הצבא. להתפלל למען סאדאת? כל זה יצר מצב של חסיסה. הסכנה המורה במיור- חד מכיוון שיש מישוה המעוניין לנצלה. אחרי גירוש הסובייטים ממצריים, והצטר- פות ארץ-הנילוס לגוש המערבי, זוממים הר סובייטים נקמה. מני וגמור עימם לחזור לעמדות-ההשפעה שמהם הם סולקו.

הסובייטים לא יכלו לבדם לקומם מאות אלפי מצרים, ולהביא להתנגשויות שבהם ניספו קרוב למאה איש. אבל הם יכלו לתרום להתקוממות הספוטנאית, לספק לה מנהיגות ולהעמיד לרשותה את השמאל ה- מצרי, שאינו חזק כדי לבצע מהפכה, אך שגם אינו חסרי-אונים לגמרי.

במערב נראו המהומות המצריות ככתר- בת על הקיר. נפילתו של סאדאת עלולה לשבור את החומה האמריקאית, שהוקמה במרחב על-ידי קסינג'ר בארבע השנים ה- אחרונות בעמל ובסבלנות. נידבך אחרי נידבך, מה גם שאחרי נפילתו עלול להשי- תחרר במצריים תוהו-ויהוה. אין לו יורש מוכן. האנשים היודעים כיום — כגון שר- המילחמה עבד-אל-האני גאמסי וסגן-הנשיא הוסני מובארק — תלויים בסאדאת, וייעל- מו יחד עימו.

ידידים מרחיקי-ראות הזהירו את ישראל וביקשו ממנה: עיזרו לסאדאת להחזיק מע- מד! תנו לו הישגים, שבעזרתם יוכל לש- מור על שילטונו. לכו עימו לזינבה. אפי- שרו לו להופיע כמי שמביא גאולה לעם הפלסטיני.

בין היועצים היו לא רק אנשי וושינג- טון, אלא גם מדינאים אירופיים, כמו ברונו קרייסקי המפוכח, הקאנצלר האוסטרי*, ש- הוא ידידו של סאדאת.

סוף פיתאומי. בפני מדינאי ישראל היתה הכרירה: לתמוך בסאדאת — או לנצל את חולשתו כדי לסחוט ממנה וי- תורים, שאך יחמירו את מצבו. נראה כי נתקבלה ההחלטה לנקוט את הקו השני — אם בכלל נתקבלה החלטה כלשהי.

גם השבוע הצליחו „החוגים המדיניים“ ב- ירושלים להסתיר אך בקושי את שימתחם על מאורעות קאהיר. היה נדמה להם כי הדבר יביא להחלשת הלחץ על ישראל. מצ- ריים חלשה, התרודה בבעיותיה הפנימיות, אינה יכולה לפתח „מיתקפת-שלום“ די חז- קה כדי להכניע את ממשלת ישראל.

אך יתכן שזוהו חשבון מוטעה. ברור כי בטווח הארוך זהו חשבון הרה-סכנות.

אם יהיו האמריקאים ערים לחומרת ה- מאורעות במצריים, הם יכבידו את הלחץ על ישראל ויתבעו ממנה לגשת מייד לצע- דים משמעותיים. שיעלו את יוקרתו של סאדאת. למשל: הופעה בזינבה על-פי הצ- עותיו של סאדאת.

אם לא תהיה התקדמות מרשימה, ש- תחזק את סאדאת, עלול לקרות אחד מן השניים:

● נפילת סאדאת ועליית דיקטטורה צבאית חדשה, אולי פרו-סובייטית, העלולה ליצור מצב חדש של אי-ודאות ומתיחות.

● שינוי הקו על-ידי סאדאת עצמו, ונקיטת קו קיצוני חדש.

כך או כך, עלול עיין סיכויי-השלום להגיע לסוף פיתאומי.

* אורי אבנרי השמיע אזהרה זו במא- מרו „התפלל למשן סאדאת?“ (העולם הזה, 2017, מיום 20.4.76).